

Pád člověka z pohledu dějin spásy

Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. (*Genesis 1:1*)

Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil. (*Genesis 1:27*)

Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré. Byl večer a bylo jitro, den šestý. (*Genesis 1:31*)

I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země, a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem. A Hospodin Bůh vysadil zahradu v Edenu na východě a postavil tam člověka, kterého vytvořil. Hospodin Bůh dal vyrůst ze země všemu stromovi žádoucímu na pohled, s plody dobrými k jídlu, uprostřed zahrady pak stromu života a stromu poznání dobrého a zlého. (*Genesis 2:7-9*)

A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti.“ (*Genesis 2:16,17*)

Tyto verše osvětlují počátek historie světa a lidstva — ne však ve smyslu vědecké zprávy, což nebylo záměrem věřícího autora. Bůh nám chce odhalit duchovní poselství, které můžeme najít v jeho stvoření. Udělal to skrze člověka, který psal v podmínkách daných jeho dobou, jazykem, jeho vlastním způsobem smýšlení a pohledem na svět. Pravda vyjádřená v jeho slovech může být pochopena všemi lidmi všech dob zvláště tehdy, když se otevrou působení Božího Ducha.

Bůh viděl, že všechno, co učinil, bylo velmi dobré! ... člověk byl též dobrý.

Co se tedy stalo? Co narušilo řád stvoření a zničilo jeho harmonii? Odpověď najdeme v následujícím příběhu:

Nejzchytřejší ze vší polní zvěře, kterou Hospodin Bůh učinil, byl had. Řekl ženě: „Jakže, Bůh vám zakázal jíst ze všech stromů v zahradě?“ Žena hadovi odvětila: „Plody ze stromů v zahradě jíst smíme. Jen o plodech ze stromu, který je uprostřed zahrady, Bůh řekl: „Nejezte z něho, ani se ho nedotkněte, abyste nezemřeli.““ Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevrou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. Oběma se otevřely oči: poznali, že jsou nazí. Spletli tedy fíkové listy a přepásali se jimi. Tu uslyšeli hlas Hospodina Boha procházejícího se po zahradě za denního vánku. I ukryli se člověk a jeho žena před Hospodinem Bohem uprostřed stromoví v zahradě. Hospodin Bůh zavolal na člověka: „Kde jsi?“ On odpověděl: „Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“ Bůh mu řekl: „Kdo ti pověděl, že jsi nahý? Nejedl jsi z toho stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst?“ Člověk odpověděl: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl.“ Proto řekl Hospodin Bůh ženě: „Cos to učinila?“ Žena odpověděla: „Had mě podvedl a já jsem jedla.“ I řekl Hospodin Bůh hadovi: „Protožeš to učinil, budeš proklet, odvržen ode všech zvířat a ode vší polní

zvěře. Polezeš po břiše, po všechny dny svého života žrát budeš prach. Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrťí hlavu a ty jemu rozdrťíš patu.“ Ženě řekl: „Velice rozmnožím tvé trápení i bolesti těhotenství, syny budeš rodit v utrpení, budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout.“ Adamovi řekl: „Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst plnící byliny. V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš.“ Člověk svou ženu pojmenoval Eva (to je Živa), protože se stala matkou všech živých. Hospodin Bůh udělal Adamovi a jeho ženě kožené suknice a přioděl je. I řekl Hospodin Bůh: „Teď je člověk jako jeden z nás, zná dobré i zlé. Nepřipustím, aby vztáhl ruku po stromu života, jedl a byl živ navěky.“ Proto jej Hospodin Bůh vyhnal ze zahrady v Edenu, aby obdělával zemi, z níž byl vzat. Tak člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu usadil cheruby s míhajícími se plamenným mečem, aby střežili cestu ke stromu života. (*Genesis kapitola 3*)

Z pasáží citovaných na začátku (Genesis kapitoly 1 a 2), můžeme porozumět, že člověk byl stvořen se svobodnou vůlí, která je předpokladem pro jeho nezávislou existenci a dialog lásky. Jinými slovy: Bůh stvořil člověka z lásky pro lásku. Ale aby se to mohlo naplnit, musí člověk zacházet s darem, který mu byl svěřen, podle řádu stvoření. To znamená, že má přijmout dar života s vděčností a nezacházet s ním jako s kořistí, na kterou si nárokuje vlastnictví. Namísto toho máme svůj život svěřit svému Stvořiteli, jako naši odpověď v dialogu lásky. Jen v této sebe-darující závislosti na Otci se může každého vlastní jedinečná osobnost — „vlastní já“, skrze lásku rozvinout v ušlechtilou a nezávislou bytost tak, jak to Bůh původně zamýšlel. Jen tak může člověk žít v harmonii se svým Stvořitelem, s ostatními lidmi a se sebou samým.

Ale to se nestalo. Když si člověk uvědomil, že je jedinečným „já“, odlišným od svého Stvořitele, nevedlo ho to k tomu, aby se sklonil před Bohem jako před zdrojem života a svým Pánem. Nechtěl se stát tím, kdo se neustále bude držet za ruku svého Otce, který ho chce pozvednout k sobě. Místo toho zatoužil stát se podobným Bohu, vlastně se chtěl stát Bohem. Poslechl někoho, kdo nabízel tuto „velkou příležitost“ stát se Bohu rovným:

Had ženu ujišťoval: „Nikoli, nepropadnete smrti. Bůh však ví, že v den, kdy z něho pojíte, otevřou se vám oči a budete jako Bůh znát dobré i zlé.“ Žena viděla, že je to strom s plody dobrými k jídlu, lákavý pro oči, strom slibující vševědoucnost. Vzala tedy z jeho plodů a jedla, dala také svému muži, který byl s ní, a on též jedl. (*Genesis 3:4-6*)

„Všechno“ co mám udělat je, že se rozhodnu neuposlechnout Boha. — „Vždyť jaký je to Bůh, který by přede mnou závistivě utajoval své poznání a zakazoval mi ho získat?“ — Ať už to takto formuluji nebo ne, pokud chci jít svou cestou nezávisle na Bohu, nárokuji si Jeho místo. Co je ještě horší, přímo Bohu odporuji, když svou vlastní vůli považuji za absolutní měřítko dobrého a špatného. Tímto rozhodnutím se člověk (tak jako první člověk, tak i já a ty) vzbouřil, odvrátil se pryč od života, radosti, skryl se před Bohem ... propadl smrti. Lavina se spustila. Hříchem začala tragédie lidstva.

Skrze jednoho člověka totiž vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili. (*Římanům 5:12*)

Vyjádření, že Bůh se procházel po rajske zahradě, vystihuje blízký vztah mezi Ním a člověkem. Živočlověk má určitý cíl a povolání. Je jím obhospodařovat zahradu, vládnout (v ušlechtilém významu) nadevším, co mu bylo svěřeno. Chránit zemi, užívat jejich plodů, žít v harmonii se sebou, svým okolím, a přitom patrovat svůj vztah s Bohem.

Důsledkem prvního hříchu je, že člověk se skrývá před Bohem. Stal se mu cizím. Padl na něho strach. Strach, který ho nikdo nikdy neučil. Odkud se tedy vzal? Podivný vedlejší produkt hmoty, anebo hra osudu? Ne. Strach je přirozeným důsledkem, vycházejícím z řádu stvoření. Člověk najednou „cítí“, že udělal něco špatného! Ale protože nikdo nemá rád strach a nerad si přiznává, že je špatný, jeden hřích následuje další: vysvětlování hříchu, přesunutí hříchu na někoho jiného, což se často projevuje obviňováním Boha nebo druhých.

Člověk odpověděl: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála, ta mi dala z toho stromu a já jsem jedl.“ Proto řekl Hospodin Bůh ženě: „Cos to učinila?“ Žena odpověděla: „Had mě podvedl a já jsem jedla.“ (*Genesis 3: 12,13*)

Uprostřed výmluv člověk nejprve obvinil Boha: „Žena, kterou jsi mi dal, aby při mně stála...“ (proč jsi mi dal takovou ženu?), pak přenesl vinu na ženu: „... ta mi dala ze stromu ...“. Žena zas obvinila hada: „Had mě podvedl...“ (ano, často si ani nevšimneme, že jsme se oklamali, nebo že nás druzí oklamali).

Skrze hřích se člověk postupně odcizuje i lidem ve svém okolí. Místo toho, aby je ctil jako sobě rovné, stávají se pro něj jen určitým cílem nebo objektem vlastních zájmů a žádostí, čímž snižuje jejich důstojnost:

... budeš dychtit po svém muži, ale on nad tebou bude vládnout. (*Genesis 3: 16b*)

Tím, že člověk odporuje svému Stvořiteli, protiřečí i svému vlastnímu bytí — svému původnímu charakteru a dokonce se stává rozpolceným sám v sobě.

Co vyjadřuje toto rozpolčení? Člověk se svým duchem, kterého dostal od Boha a ve spolupráci s Bohem, má chránit tělesně-duchovní jednotu své osobnosti. Ale když je naše vůle upřena místo nekonečného Dobra (Boha) na něco pomíjivé (na nás samých, na druhé, na naše cíle), tehdy se člověk stává otrokem svých vlastních model, namísto svobody, kterou nám Bůh nabízí v lásce. Lidé však jednou ztratí všechny tyto modly (nejpozději v okamžiku své smrti) a najednou jim už nic nezůstane, jen jejich zpusťšené ego. Toto je peklo.

Je to jako když se narodíte do královské rodiny — což se nedá získat vlastními zásluhami. Jste dědicem krále. Pak, jako kdyby to bylo úplně samozřejmé, řeknete: „Dej mi mé dědictví, je moje! Udělám s ním, co se mi zachce. Ukážu, jak s ním třeba naložit.“ Podobný postoj znázorňuje příběh o marnotratném synu:

Řekl také: „Jeden člověk měl dva syny. Ten mladší řekl otci: ‚Otče, dej mi díl majetku, který na mne připadá.‘ On jim rozdělil své jmění. Po nemnoha dnech mladší syn všechno zpeněžil, odešel do daleké země a tam rozmařilým životem svůj majetek rozházel. A když už všechno utratil, nastal v té zemi veliký hlad a on začal mít nouzi. Šel a uchytil se u jednoho občana té země; ten ho poslal na pole pást vepře. A byl by si chtěl naplnit žaludek slupkami, které žrali vepři, ale ani ty nedostával. Tu šel do sebe a řekl: ‚Jak mnoho nádeníků u mého otce má chleba nazbyt, a já tu hynu hladem! Vstanu, půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem; přijmi mne jako jednoho ze svých nádeníků.‘ I vstal a šel k svému otci. Když ještě byl daleko, otec ho spatřil a hnůt lítostí běžel k němu, objal ho a

políbil. Syn mu řekl: ‚Otče, zhřešil jsem proti nebi i vůči tobě. Nejsem už hoden nazývat se tvým synem. ‚Ale otec rozkázal svým služebníkům: ‚Přineste ihned nejlepší oděv a oblečte ho; dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy. Přiveďte vykrmené tele, zabijte je, hodujme a budme veselí, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, ztratil se, a je nalezen.‘ A začali se veselit. *(Lukáš 15:11-24)*

Ano, nakonec skončil u žlabu vepřů, protože tvrdohlavě následoval své představy. A my děláme totéž. Jak říká Písmo: „Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou...“ (Izajáš 53: 6). Toto není osud, který pro nás Bůh připravil. My jsme si ho způsobili sami.

Dalším důsledkem hříchu je, že když se člověk chová jako svrchovaný jedinec, jeho vlastní zájmy se stávají prvořadým cílem. Odcizuje se svému okolí, protože dary přírody, které dostává od Boha, vidí také v první řadě skrze vlastní zájmy. Už s nimi nežije v harmonii a nevládne nad nimi moudře podle původního Božího plánu, ale často je zneužívá nebo ničí.

To, co působí tragédii člověka je hřích, tj. odporování Bohu a Jeho vůli.

Proč tomu Bůh nezabránil, proč něco neudělal? Ale ano, udělal! Řekl totiž:

Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho pojedl, propadneš smrti. *(Genesis 2:17)*

Podobně to už udělal mnohokrát v našem životě, když přinejmenším slovy našeho svědomí nás dopředu varoval: „Nedělej to!“

Přesto jsme to udělali. Ne proto, že to udělal Adam. Ne proto, že nás druzí oklamali. Všechny tyto okolnosti nás určitým způsobem ovlivňují, ale neudělají hříšnými, já hřeším, protože já chci.

Postoj svévole protiřečí řádu stvoření, podle něhož může stvoření žít dokonalý život výlučně v přirozené závislosti na svém Stvořiteli (jako dítě na svých rodičích). Boj o nezávislost na Bohu je vyjádřen a potvrzen v každém jednotlivém hříchu. Takto se v průběhu historie rozšířil hřích (Římanům 5:12-21). Vzniklo hříšné prostředí, které ovlivňuje každého a ve kterém lidé vzájemně zesilují hříšnou náklonnost jeden druhého. Hřích se stal silou, která zformovala historii!

V tuto chvíli nechceme poskytnout vyčerpávající vyvrácení falešného učení o úplné zkaženosti člověka, které vidí člověka jako zcela neschopného dělat dobro. Přestože hřích prvního člověka zruinoval, nezničil jeho svobodnou vůli, kterou, i když ve slabší formě, je přece jen schopný vybrat si dobro. Svobodná vůle je také jediným základem naší morální odpovědnosti. Snad bude dostačující zmínit příklad Kaina:

I řekl Hospodin Kainovi: „Proč jsi tak vzplanul? A proč máš tak sinalou tvář? Což nepřijmu i tebe, budeš-li konat dobro? Nebudeš-li konat dobro, hřích se uvelebí ve dveřích a bude po tobě dychtit; ty však máš nad ním vládnout. *(Genesis 4: 6.7)*

Bůh nelže, když promlouvá ke Kainovi. Kain se ještě i po pádu mohl rozhodnout pro dobro. Zhřešil, protože chtěl. Skutečnost, že někdo může toužit po dobru a žít v bázni před Bohem (což ještě neznamená bezhříšnost, ale jasně odporuje učení o úplné zkaženosti člověka), se dá dostatečně dokázat příkladem spravedlivého Henocha (Genesis 5:22-24), Noeho (Genesis 6:8- 9), Abrahama, Mojžíše, proroků (Židům 11), Alžběty, Zachariáše (Lukáš 1:5-6), atd.

Každý z nás hledá a chce slyšet něco radostného a my tu mluvíme jen o temné tragédii smrti a lavině neštěstí. Nejprve však potřebujeme pochopit váhu našich hříchů a nenávidět je, abychom začali toužit po

Zachránci. Když jsme konfrontováni s ničivými následky našich hříchů, může to v nás vyvolat zoufalou snahu o změnu. Pak zakusíme, i přes částečné zlepšení, jací jsme ve skutečnosti slabí a těžce si povzdechne:

■ Jak ubohý jsem to člověk! Kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? (*Římanům 7:24*)

Žid, který má před Bohem bázeň, by hledal pomoc u Boha. Ateista by popsal své nevyslovené hledání Boha jako hledání smyslu života a touhy po dobru. Jiní hledají cíl a smysl života v zatěžující temnotě vesmíru, jako drobné stvoření ve verších:

Mé srdce na větvičce prázdnoty sedí. Hvězdy se sbíhají a beze slov naň hledí.

Chvěje se a sténá. Komu se svěřit? Neví. József Attila: Reménytelenül (Bez naděje)

Začíná nepříjemný a těžký boj: čelit realitě o sobě. Uteču nebo vytrvám v konfrontaci? Zbytky mého svědomí se posilňují skrze touhu po dobru a svědčí: nemohu odčinit své hříchy.

(Samozřejmě, často hledáme i „nacházíme“ přijatelné vysvětlení pro naše hříchy a „srdečně“ si odpustíme. Potlačujeme své svědomí kvůli touze po falešném klidu. NIKDY se to však nevyrovná pokoji, který pramení z Božího odpuštění).

Cítíme, že se stalo něco, co nemůžeme napravit, nezávisle na tom, jak napjatě se snažíme. Jako když v intimním vztahu ztratíme důvěru přítele. Žádným hrdinským činem si nemůžeme vydobyt jeho důvěru, záleží výhradně na jeho dobré vůli. Velmi dobře to vystihuje již zmíněný příklad marnotratného syna. Jen jeho otec ho může znovu přijmout a dát mu zpět jeho práva. O co víc je to tak s Bohem, ke kterému nikdy nemůžeme přijít s takovou výmluvou jako ke svému příteli, že by mohl také trochu uznat chybu na svojí straně. Ale co můžeme říci svému nebeskému Otci, který nás vytrvale očekává — tvrdohlavé, marnotratné syny, kdy se k němu vrátíme (Lukáš 15:11-24). Co mu můžeme říci, když je dokonale dobrý? On sám je láska. Jediné co můžeme udělat je, sklonit se a říci: „Otče můj, zhřešil jsem proti tobě!“

Protože jedině On nás může osvobodit a znovu obnovit náš vztah, důvěru, synovství; on, kterým jsme pohrdli, od jehož lásky jsme se odvrátili, kterému jsme se odcizili. On sám je Zachránce. Toto zaslíbení je naznačeno již v příběhu o pádu člověka:

■ Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu. (*Genesis 3:15*)

Potomstvo ženy — poslední Adam, rozdrtí hlavu hada. To je výhonek, který vychází z kořene Davida (Izajáš 11:1-2), maličký výhonek, který bude schopen zastavit lavinu hříchu skrze svou bezhříšnost. On vytrhne osten hříchu (smrt) svou poslušností až k smrti, aby nám přinesl věčný život, a obnoví, co zničil hřích: dokonalou radost, harmonii s Bohem, sebou samými, se sebou navzájem. Ježíš Kristus to všechno udělal.

První člověk ztratil to, co mu Bůh daroval, protože chtěl být jako Bůh. Poslední Adam — Ježíš Kristus, se stal počátkem (prvotinou) nového lidstva, původcem a tvůrcem nového života skrze vlastní zřeknutí se rovnosti s Bohem tím, že „sám sebe zmařil“.

Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno - na nebi, na zemi i pod zemí - a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš

Kristus jest Pán. (list Filipským 2: 6–11)

Jen cestou pokory ho můžeme následovat do věčného života.

Související témata

- Ježíšova smrt – oběť pro naši spásu
- Kristův kříž a Boží spravedlnost

Pokud máte myšlenky nebo otázky k tomuto textu, budeme rádi, když nám napíšete

E-mailová adresa

Zpráva

Odeslat

© 2021 www.krestane.info - Všechna práva vyhrazena.

Uvedená biblická místa jsou převzata z Bible :

Písmo svaté Starého a Nového zákona : český ekumenický překlad © 1987 - 2009 .

Odkazy a obsah článků (v nezměněné formě s uvedením zdroje) mohou být šířeny pro nekomerční účely.

Publikování anebo šíření obsahu těchto webových stránek v jiné formě anebo pro jiný účel podléhá našemu souhlasu.

Webová stránka může obsahovat odkazy na internetové stránky třetí strany.

Jejich zveřejnění neznamená, že jejich obsah schvalujeme, přijímáme anebo s ním souhlasíme.